

## การปลูกไม้ประดับในอาคาร

การที่เราจะนำพันธุ์ไม้ชนิดต่าง ๆ เข้ามาปลูกเลี้ยงในห้อง หรือในอาคารนั้น เราจะต้องไม่ลืมว่า พันธุ์ไม้เหล่านั้นเคยอาศัยอยู่ใน สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติอีกแบบหนึ่ง ย่อมก่อให้เกิดปัญหาใน การเลี้ยงดู ดังนั้น ผู้ที่คิดจะปลูกเลี้ยงพันธุ์ไม้ไว้เป็นไม้ประดับจะต้องมี ความเข้าใจในเรื่องต่างๆ ดังนี้

**ปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของไม้ประดับในอาคาร**

- **แสงสว่าง** เป็นปัจจัยที่สำคัญของพืช เพราะเป็นแหล่งพลังงาน ที่พืชจะนำไปใช้ในขบวนการสังเคราะห์แสง เพื่อให้การ ดำรงชีวิตเป็นไปอย่างปกติ ด้วยเหตุนี้เอง พืชจึงต้องพยายามปรับคลอโรฟิลล์ ให้มีปริมาณมากหรือน้อยตาม สภาพของแสงสว่างที่พืชได้รับตัวอย่างที่เห็นได้ชัด คือ รูปทรงของพืชและสีของใบ เช่น ต้นไทรที่ปลูกกลางแจ้ง ใบจะดกมีสีเขียว และมีทรงพุ่มที่แน่น แต่ถ้าหากย้ายเข้ามาปลูกอยู่ในร่ม ซึ่งมีแสงสว่างน้อย ใบก็เบาบางลง ผิดกับตอนที่ปลูกกลางแจ้ง
- ▶ พืชที่มีใบสีเขียวสดหรือเข้ม จะสามารถสังเคราะห์แสงได้เป็นปริมาณมาก ๆ เพราะมีคลอโรฟิลล์ อยู่ หนาแน่น และสามารถเก็บอาหารสะสมไว้ได้นาน เมื่อถึงเวลาจำเป็น มันก็จะคายพลังงาน ที่เก็บสะสมไว้ ออกมาทีละนิดๆ ด้วยเหตุนี้เองพืชใบสีเขียว จึงสามารถทนอยู่ในที่มืดได้เป็นเวลานานหลายวัน
- ▶ พืชที่มีใบหลากสี พืชพวกนี้จะปลดปล่อยพลังงานที่สะสมเอาไว้ออกมาได้เร็วมาก มันจึงต้องการแสงสว่าง เป็นจำนวนมากเพื่อสร้างน้ำตาลขึ้นมาใช้ให้เพียงพอพืชจำพวกนี้จึงไม่ควรปลูกไว้ในที่อับแสง หรือแสงน้อย อันได้แก่ พวกฤาษีผสม หรือดาตตะกั่ว เป็นต้น

การที่เราจะรักษาความสวยงามตามธรรมชาติของพืช ให้ได้คงไว้ตราบนานเท่านานนั้น เราจะต้องมี การศึกษาความต้องการแสงของพืชแต่ละชนิดเสียก่อน จึงค่อยตัดสินใจว่า ส่วนไหนของบ้านควรจะปลูก ต้นไม้ชนิดใด



ถ้าหากเราจะจัดประเภทของไม้ในร่ม ออกตามความต้องการแสงแล้ว เราก็สามารถแบ่งได้เป็น ๓ ประเภท คือ

- **ประเภทที่ต้องการแสงน้อย** พืชพวกนี้ ชอบอยู่ในที่แสงแดดรำไร ตามร่มไม้ชายคา สามารถรับแสงแดดอ่อนๆ ในตอนเช้า ได้บ้าง เช่น แก้วหน้าม้า บอนสี และม้าลาย เป็นต้น
- **ประเภทที่ต้องการแสงปานกลาง** พวกนี้ต้องการแสงประมาณ ๒ - ๔ ชม./วัน โดยเฉพาะช่วงเช้า ที่แสงแดดไม่จัดมากนัก คือ ตั้งแต่เวลา ๗.๐๐-๑๑.๐๐ น. หลังจากนั้นก็จะต้องการร่มเงาบ้าง เช่น เฟิร์น ลิ้นอะคูบา ทางนกยูง ก้ามปู เศรษฐีเรือนใน โกสน ฤาษีผสม และมะผู้มะเมีย เป็นต้น
- **ประเภทที่ต้องการแสงมาก** พวกที่ต้องการแสงมากนี้ จะต้องการแสงมากกว่า ๔ ชม./วัน เช่น สับปะรด เต่าร้าง ปรัง ไทรย้อยใบแหลม เตย และลิ้นมังกร เป็นต้น

- **อุณหภูมิ (Temperature)** ก็เป็นปัจจัยที่สำคัญอีกอันหนึ่ง ที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช ถึงแม้ว่าจะเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเจริญเติบโตของพืชโดยทางอ้อมก็ตาม
- **น้ำและความชื้น (Water and humidity)** พืชทุกชนิดที่มีอยู่ในโลกนี้ จะต้องใช้น้ำเป็นปัจจัยในการดำรงชีวิตทั้งสิ้น เพราะน้ำเป็นวัตถุดิบที่สำคัญ ที่พืชใช้ในขบวนการสังเคราะห์แสง และยังเป็นตัวลำเลียงแร่ธาตุต่างๆ เข้าสู่พืชอีกด้วย ส่วนความชื้นนั้น ก็เป็นปัจจัยทางอ้อมที่มีผลต่อความต้องการน้ำของพืช กล่าวคือ ถ้าความชื้นในอากาศมีมาก การคายน้ำของพืชก็จะลดลง พืชก็จะคงความสดชื่นอยู่ได้นาน แต่ถ้าความชื้นในอากาศลดลง พืชก็จะคายน้ำมาก ดังนั้น จึงต้องการน้ำมาชดเชยกับน้ำที่สูญเสียไป
- **อากาศ (Air)** ไม่ใช่แต่ใบของพืชเท่านั้น ที่ต้องการออกซิเจนในอากาศ รากของพืชก็ต้องการเช่นกัน เพราะฉะนั้นจึงต้องมีการเตรียมวัสดุที่จะใช้ในการปลูกพืชให้ดีเสียก่อน โดยการผสมเศษใบไม้ต่างๆ ลงไปด้วย เพื่อให้เม็ดดินมีช่องว่าง และอากาศหมุนเวียนได้ดี
- **แร่ธาตุ (Mineral)** เป็นตัวเสริมความเจริญด้านต่างๆ ของพืช ถ้าหากขาดแร่ธาตุแล้วการเจริญเติบโตของพืชก็จะหยุดชะงักลง ความต้องการแร่ธาตุของพืชนั้นจะแปรผันไปตามฤดูกาล ชนิด และอายุของพืช ถึงแม้ว่าการขาดแร่ธาตุจะทำให้ชะงักหรือหยุดการเจริญเติบโต แต่ถ้าหากว่าพืชได้รับแร่ธาตุ ในปริมาณที่มากเกินไปเกินกว่าความต้องการแล้วก็จะก่อให้เกิดอันตรายขึ้นได้
- **ดิน (Soil)** การแผ่รากลงไปดินมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของพืชมากเพราะพืชจะรับน้ำ อากาศ และแร่ธาตุจากดินโดยผ่านทางราก และการที่พืชจะเจริญเติบโตได้ดีหรือไม่ จึงขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของดิน และแร่ธาตุต่างๆ

พืชสามารถแยกออกตามสภาพของความต้องการดินได้ ๓ ประเภท คือ

๑. พืชต้องการดินที่มีสภาพเป็นกรด
๒. พืชที่ต้องการดินที่มีสภาพเป็นกลาง
๓. พืชที่ต้องการดินที่มีสภาพเป็นด่าง

ส่วนผสมของดินที่ใช้ในการปลูกไม้กระถางประกอบไปด้วยส่วนผสม ๓ ส่วน ด้วยกัน คือ

๑. ดิน จะต้องเป็นดินร่วนก้อนเล็กๆ แต่ถ้าเป็นดินเหนียวจะต้องทำให้ร่วนเสียก่อน โดยผสมปูนขาว ๑ กก. ต่อดิน ๑ ล.บ.ม. แล้วปล่อยตากแดดตากฝน เอาไว้สัก ๓ - ๔ อาทิตย์ เมื่อดินแห้งมันก็จะร่วนเป็นก้อนเล็กๆ เอง
๒. ปุ๋ยอินทรีย์ อันได้แก่ ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยเทศบาล ซึ่งจะต้องนำมาทุบให้ละเอียดเสียก่อน
๓. อินทรีย์วัตถุ อันได้แก่ เศษใบไม้แห้ง ขี้เลื่อยเก่าๆ หรือกลบเก่าๆ ที่ฟูๆ ฟังๆ แล้ว

ส่วนผสมเหล่านี้ อาจทำจากอย่างอื่น ที่แตกต่างออกไปจากนี้ก็แล้วแต่ละชนิดจะมีความต้องการแร่ธาตุที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้นวิธีการเตรียมดิน จึงมีสูตรเฉพาะแตกต่างออกไปหลายสูตร ดังนี้คือ

**สูตร ดินสำหรับปลูกแคคตัส และพืชอวบน้ำ** เช่น กุหลาบหิน โคมญี่ปุ่น พืชเหล่านี้ไม่ต้องการดินที่มีอาหารสมบูรณ์มากนัก แต่ต้องการดินที่ร่วนโปร่ง การระบายน้ำได้ดี และอุ้มน้ำได้พอสมควรส่วนผสมของดินมีดังนี้

- |                            |        |
|----------------------------|--------|
| ๑. ดินร่วน (ผึ่งแดด ๗ วัน) | ๒ ส่วน |
| ๒. ทรายหยาบ                | ๓ ส่วน |
| ๓. ถ่านปน                  | ๑ ส่วน |
| ๔. ใบก้ามปูฝุๆ             | ๑ ส่วน |
| ๕. ปูนขาวเล็กน้อย          |        |

**สูตร ดินสำหรับปลูกเบญจมาศ โกสน ปาล์ม**

- |                           |          |
|---------------------------|----------|
| ๑. ดินร่วน                | ๔ ส่วน   |
| ๒. ทรายหยาบ               | ๒ ส่วน   |
| ๓. ปุ๋ยคอกเก่าๆ           | ๑-๒ ส่วน |
| ๔. ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยเทศบาล | ๒ ส่วน   |
| ๕. กระจุกปูนเล็กน้อย      |          |

**สูตร ดินสำหรับปลูกต้นไม้ทั่วไป**

- |                            |        |
|----------------------------|--------|
| ๑. ดินร่วน                 | ๑ ส่วน |
| ๒. ใบไม้ฝุ                 | ๑ ส่วน |
| ๓. ปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยเทศบาล | ๑ ส่วน |



## การขยายพันธุ์ต้นไม้

ไม้ประดับทั้งนอกและในร่มนั้นมีอยู่มากมายหลายชนิดด้วยกัน แต่ละชนิดก็จะมีลักษณะแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับชนิดของมัน ดังนั้นวิธีขยายพันธุ์จึงแตกต่างกันไปด้วย การขยายพันธุ์ต้นไม้แบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภทใหญ่ๆ คือ การขยายพันธุ์โดยใช้เพศ ได้แก่การเพาะเมล็ด และการขยายพันธุ์โดยไม่ใช้เพศ ได้แก่การใช้ส่วนต่างๆ ของพืชในการขยายพันธุ์ เช่น การปักชำ การต่อกิ่ง การแยกหน่อ การทาบกิ่ง การตอน เป็นต้น

**วิธีขยายพันธุ์ที่ง่ายได้ผลดี และได้รับความนิยมมากได้แก่ การตอน การปักชำ การแยกหน่อ และการเพาะเมล็ด**

- **การตอน** คือการทำให้กิ่งหรือต้นไม้ที่เราต้องการนั้น ออกรากในขณะที่ยังติดอยู่กับต้นเดิม การตอนโดยไม่ใช้ดิน เป็นวิธีการที่ได้รับความนิยมมาก วิธีการก็คือใช้ขุยมะพร้าวแทนดิน โดยนำขุยมะพร้าวมาแช่น้ำไว้ประมาณ ๑ คืน แล้วจึงนำไปใส่ในถุงพลาสติกขนาดประมาณ ๔ x ๖ นิ้ว จากนั้นรัดถุงปากให้แน่น ควั่นกิ่งที่ต้องการจะตอน โดยกิ่งที่จะทำการตอนนั้นต้องเป็นกิ่งที่ไม่แก่ไม่อ่อนจนเกินไปหรือเป็นกิ่งที่มีอายุประมาณ ๑ ปี ให้ทำการทาบกิ่งโดยรอบทั้งบนและล่าง ควั่นให้เป็นรอยยาวเท่ากับเส้นรอบวงของกิ่ง แล้วแกะเปลือกออก จากนั้นใช้มีดขูดบริเวณรอยควั่น เพื่อเอาเยื่อเจริญพันธุ์หรือท่อลำเลียงอาหารออก โดยขูดจากด้านบนลงสู่ด้านล่าง จากนั้นนำถุงพลาสติกที่บรรจุขุยมะพร้าวไว้แล้วมาผ่าตามยาวนำไปประกบรอยแผลที่ควั่นเอาไว้ รัดให้แน่น อย่าให้โยกคลอน ควรให้กิ่งอยู่ตรงกลางถุงมากที่สุด ทิ้งไว้ประมาณ ๓ - ๕ สัปดาห์ รากกิ่งงอกออกมา แต่จะต้องรอให้รากเป็นสีน้ำตาลอ่อนหรือสีเหลืองเสียก่อน แล้วใช้มีดบากลงไปอีกครั้งหนึ่งรอบประมาณ ๑ สัปดาห์ให้หลังจึงตัดเพื่อไปปลูกต่อไป
- **การปักชำลำต้นหรือกิ่ง** คือการนำเอาส่วนของลำต้นหรือกิ่งที่สามารถเกิดราก และเจริญเติบโตเป็นต้นใหม่ได้มาไว้ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับมัน เพื่อให้เจริญเติบโตเป็นต้นใหม่ต่อไป การปักชำลำต้นหรือกิ่ง เป็นการเอาส่วนของลำต้นหรือกิ่งของต้นไม้มาปักไว้ในวัสดุเพาะชำ ที่มีสภาพเหมาะสมแก่การเจริญเติบโตและการเกิดราก โดยกิ่งที่จะขำนั้นไม่ควรจะแก่หรืออ่อนจนเกินไป ควรจะตัดให้เป็นท่อนยาวประมาณ ๖ - ๘ นิ้ว รีดใบออกบ้าง เฉือนกิ่งออกให้เป็นรูปปากฉลามทำมุมประมาณ ๔๕ องศา กิ่งพันธุ์นั้นควรจะมีตาติดมาด้วยประมาณ ๒ - ๓ ตา แล้วค่อยนำไปชำวัสดุที่เหมาะสมกับการชำมากที่สุดก็คือทรายผสมซีเมนต์หรืออาจจะใช้อย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้ จะต้องปักให้เอียง ๔๕ องศา แล้วคอยดูอย่ารดน้ำมาก หรือน้อยจนเกินไป ให้รอดจนกระทั่งกิ่งแตกรากแล้วจึงย้ายไปปลูกในที่ที่ต้องการ
- **การแยกหน่อ** เป็นการขยายพันธุ์สำหรับพืชที่มีลำต้นหรือมีหน่ออยู่ใต้ดิน โดยทั่วไปแล้วนิยมแยกหน่อที่มีขนาดเล็กที่เกิดอยู่รอบๆ ของต้น การแยกหน่อนั้นไม่ยากนัก ต้องระวังในการขุดหรือตัดแยก อย่าให้หน่อหัก ช้ำ หรือได้รับความเสียหายเป็นอันตราย และควรให้มีรากติดมาอยู่เสมอ พืชที่นิยมใช้วิธีการขยายพันธุ์โดยการแยกหน่อก็คือ พืชตระกูลปาล์ม ตะกูลกล้วย และตระกูลหมาก เป็นต้น
- **การเพาะเมล็ด** การขยายพันธุ์โดยการเพาะเมล็ด จัดว่าเป็นการขยายพันธุ์ที่ง่าย เพราะไม่ต้องใช้วัสดุหรืออุปกรณ์ใดๆ มาก แต่จะต้องรู้ก่อนว่า เมล็ดพืชที่เราจะเพาะหรือขยายพันธุ์นั้นมีลักษณะอย่างไร เปลือกหนาหรือบางแค่ไหน ควรจะเพาะในเวลาใด และควรเข้าใจว่าเมล็ดพันธุ์แต่ละชนิดมีลักษณะแตกต่างกันไป บางชนิดสามารถงอกได้ภายใน ๒ สัปดาห์ แต่บางชนิดกว่าจะงอกต้องใช้เวลา ๒ - ๓ เดือน หรือเป็นปี สำหรับเมล็ดพันธุ์ที่มีเปลือกหนาและเป็นมัน จนความชื้นไม่อาจจะซึมเข้าไปได้นั้น จะมีเทคนิคบางอย่างก็คือใช้การถู การเจาะรูหรือนำไปลวกน้ำร้อนเพื่อทำลายความหนาของเปลือกนั้นออก และให้เมล็ดพืชได้รับความชุ่มชื้น เพื่อว่าจะได้งอกเร็วขึ้น



## การให้น้ำ

การปลูกพืชชนิดใดก็ตาม ผู้ปลูกควรรู้ถึงความต้องการของพืชนั้น ต้นไม้บางอย่างชอบให้รดน้ำบ่อยๆ ดินปลูกต้องชื้นอยู่เสมอ แต่บางชนิดไม่ชอบรดน้ำบ่อยๆ ชอบให้ดินแห้งก่อนที่จะรดน้ำอีกครั้ง การปลูกต้นไม้กระถางเป็นจำนวนมาก ควรสังเกตอาการของต้นไม้ก่อนให้น้ำ แม้จะเป็นพืชชนิดเดียวกัน ถ้าเจริญเติบโตไม่พร้อมกัน ย่อมต้องการน้ำไม่เท่ากันด้วย

ถ้าพืชได้รับน้ำมากเกินไปจะเหี่ยว เพราะน้ำแทนที่อากาศในดิน รากพืชไม่มีอากาศหายใจทำให้ไม่เติบโตพอที่จะดูดน้ำไปเลี้ยงลำต้นได้ แต่ถ้าพืชได้รับน้ำน้อยเกินไปต้นก็เหี่ยวเหมือนกัน เนื่องจากน้ำในดินมีไม่พอให้รากดูดไปเลี้ยงลำต้น เมื่อเห็นต้นไม้เหี่ยวจึงควรตรวจดูเครื่องปลูกว่าแห้งเกินไปหรือแฉะเกินไปหรือไม่ ก่อนที่จะพิจารณาเรื่องโรคที่ทำลายระบบรากซึ่งทำให้เกิดอาการเหี่ยวได้ด้วย

### วิธีการให้น้ำ

๑. ให้น้ำเหนือดิน เช่น รดด้วยสายยาง บัวรดน้ำ

๒. ให้น้ำจากข้างล่าง เช่น เอาระถางวางในภาชนะที่ใส่น้ำ ให้น้ำถูกดูดขึ้นไปในกระถางจนซึมถึงผิว

เครื่องปลูก วิธีนี้ใช้กับไม้กระถาง เมื่อน้ำซึมถึงผิวหน้าเครื่องปลูกให้ยกออกจากภาชนะทันที

๓. ให้น้ำด้วยระบบฝ่นโปรย (sprinkler) โดยน้ำผ่านมาทางท่อ น้ำ ใช้ความดันอัดน้ำออกมาทางหัวฉีด

๔. การให้น้ำแบบหยด (trickle) โดยให้น้ำมาตามท่อใหญ่ แยกผ่านท่อเล็กแล้วหยดลงบนเครื่องปลูกในกระถางที่วางไว้ วิธีนี้สามารถควบคุมการหยดของน้ำให้มากหรือน้อยได้ตามต้องการ แต่อาจเกิดปัญหาเมื่อน้ำไม่สะอาดทำให้ท่ออุดตัน วิธีนี้ลงทุนสูง ควรใช้กับพืชที่ปลูกเป็นจำนวนมากที่ต้องการความสะอาดและประหยัดแรงงานเช่นในการผลิตไม้ดอกเป็นการค้า

## การให้ปุ๋ย

ไม้ดอกไม้ประดับประเภทไม้กระถางที่นำมาปลูกลงในกระถางทั้งแบบตั้งและแบบแขวน มีการจำกัดของระบบรากและวัสดุปลูกจึงจำเป็นต้องให้ปุ๋ยบ่อยๆ ปุ๋ยก็คืออาหารพืช การให้ปุ๋ยก็เหมือนกับอาหารที่คนเรากินเข้าไปเพื่อให้ร่างกายเจริญเติบโตและแข็งแรงอยู่เสมอตนเอง สำหรับต้นไม้ที่จะให้ปุ๋ยนั้นควรเป็นต้นไม้ที่เจริญเติบโตได้ที่แล้ว

**ปุ๋ยที่ให้แก่พืชพวกไม้ดอกไม้ประดับ** ประกอบด้วยปุ๋ย ๒ ประเภทใหญ่ๆ คือ ปุ๋ยอินทรีย์ และปุ๋ยเคมี

**ปุ๋ยอินทรีย์** เป็นปุ๋ยที่ใช้ได้ดีในการปลูกไม้กระถางที่ตั้งในบ้าน แต่ปุ๋ยอินทรีย์เป็นปุ๋ยที่ค่อยๆ ปล่อยธาตุอาหารออกมาอย่างช้าๆ และต้องใช้จำนวนมาก บางอย่างมีกลิ่นด้วย ปุ๋ยอินทรีย์ที่ใช้อยู่ทั่วไป เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด และปุ๋ย กทม.

**ปุ๋ยเคมี** มีหลายชนิดหรือหลายแบบให้เลือกขายอยู่ตามท้องตลาดทั่วไป เช่น แบบเม็ด แบบผง แบบแป้ง แบบเป็นเกร็ดหรือฟลัก (ชนิดนี้ก่อนใช้ผสมกับน้ำทำให้เหลวก่อน) แบบเป็นน้ำขุ่น (ชนิดนี้ก่อนใช้ผสมน้ำให้จางเสียก่อน) และแบบเป็นแท่ง เป็นต้น ส่วนมากนิยมใช้ผสมกับน้ำให้ละลายแล้วรดน้ำต้นไม้ เพราะว่ารากต้นไม้สามารถดูดซับได้อย่างรวดเร็วกว่าและสะดวกในการใช้มากกว่า



## โรคแมลงและการป้องกันกำจัด

ไม้ดอกไม้ประดับในอาคารส่วนใหญ่แล้วจะไม่มีโรคและแมลงระบาดทำความเสียหายมากนัก ถึงแม้จะมีการปลูกรักษาอย่างแพร่หลายและไม่ค่อยจะมีผู้สนใจดูแลรักษาเท่าใดนัก จะมีบ้างก็เพียงไม่กี่โรคเท่านั้น โรคที่พบบิดังนี้

### ๑. โรคใบไหม้

จะพบลักษณะอาการที่บริเวณใบ หรือขอบใบเป็นแผลจุดสีเหลืองน้ำตาล และแห้งมีขนาดใหญ่และแผ่กว้างกว่าโรคใบจุด โรคนี้เกิดจากเชื้อราขณะที่ยอดพืชมีการงอกขึ้นที่ใบหรือในขณะที่ต้นพืชอ่อนแอ ทำให้เชื้อราเข้าทำลายได้ง่ายพร้อมทั้งเป็นช่วงที่สภาพแวดล้อมของเชื้อดังกล่าวเหมาะสมในการเจริญเติบโต

การป้องกันกำจัด โดยการใช้ยากันรา เช่น แคปแทน แบนเลท ไซเน็บ มาเน็บ ฉีดพ่นสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง ในอัตราส่วน ๒๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ถ้าเป็นมากๆ ควรถอนแล้วนำไปเผาทำลาย

### ๒. โรคใบเหี่ยว

อาการเริ่มแรกที่พบคือใบเหี่ยวและร่วงแล้วค่อยๆ แห้งตายทั้งต้น สาเหตุก็เกิดจากรากพืชผิดปกติหรือพืชขาดน้ำ

การป้องกันกำจัด รากพืชผิดปกติทำให้เชื้อราเข้าทำลายได้ง่าย ควรอบฆ่าเชื้อโรคในดินก่อนปลูก หรือถ้าพืชขาดน้ำเป็นเวลานานๆ ก็ทำให้เหี่ยวแห้งได้ ดังนั้นควรจะมีการให้น้ำสม่ำเสมอ

### ๓. โรครากเน่า

อาการที่พบคือ ต้นพืชจะแสดงอาการเหี่ยวเฉาเนื่องจากรากของพืชไม่สามารถดูดอาหารและน้ำขึ้นไปหล่อเลี้ยงลำต้นได้ และเมื่อตรวจดูที่ระบบราก ก็จะพบว่ารากเน่ามีสีน้ำตาลหรือดำ เปื่อย รากจะอ่อนละ เพราะเชื้อราจะเข้าทำลายซ้ำ

การป้องกันกำจัด ควรถอนต้นเผาไฟเสีย แล้วใช้น้ำยาเทอราโคลผสมน้ำราดลงไปบนดินที่จะปลูกต้นไม้ ถ้าจะปลูกพืชซ้ำที่ควรปรับดินใหม่หรือเปลี่ยนวัสดุปลูกผสมปุ๋ยคอกและใส่ปูนขาวปรับสภาพดิน

### ๔. โรคใบจุดที่เกิดจากเชื้อรา

ลักษณะอาการจะเป็นจุดเล็กๆ บนใบมีลักษณะกลมๆ ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ ๕ มิลลิเมตร ปรากฏให้เห็นทั้งสองด้านของใบ ด้านบนมีสีน้ำตาลอ่อนถึงสีเขียวม่วงเป็นสีน้ำตาลแกมแดงล้อมรอบเป็นวง ซึ่งส่วนใหญ่จะมีลักษณะอาการอย่างนี้เล็กน้อยแตกต่างกันไป

การป้องกันกำจัด ควรแช่ท่อนพันธุ์ด้วยยาป้องกันเชื้อราก่อนปลูก ถ้าระบาดในแปลงหรือในกระถางควรใช้ยาไดไรโอคาร์บาเมต เช่น ไซเน็บ มาเน็บ ฉีดพ่น

### ๕. โรคคราดำ

ลักษณะของโรคจะพบสปอร์ของเชื้อราเป็นผงคล้ายเขม่าดำคลุมผิวใบและส่วนอื่นๆ ของลำต้น โดยเฉพาะใบเปียกชื้นมักจะพบที่ดอก เรียกโรคเกสรดำในใบเปียกชื้น โรคนี้มักจะพบร่วมกับมีแมลงจำพวกเพลี้ยรบกวน เพราะราดำนี้จะเจริญเติบโตได้ดีบนน้ำหวานที่เพลี้ยขับถ่ายออกมาที่บนส่วนต่างๆ ของพืช

การป้องกันรักษา โรคที่เกิดจากเชื้อดังกล่าวนี้ ให้ใช้สารเคมีกำจัดเชื้อรา เช่น เบนเลท, คาราแทน เป็นต้น ฉีดพ่นให้ทั่วต้น และราดผิวหน้าดินในกระถางนั้นๆ จะช่วยได้

### ๖. แมลงศัตรูไม้ประดับ

มีแมลงอยู่หลายชนิดที่ชอบกัดกินใบ เช่น แมลงปีกแข็ง (ด้วงปีกแข็ง) เพลี้ยอ่อน เพลี้ยไฟ พวกหนอนกินใบต่างๆ จะกัดกินใบทำให้ทรุดโทรมและไม่สวยงาม และทำให้ต้นไม่มีพื้นที่ปรุงอาหารน้อย เป็นเหตุให้ต้นไม้เจริญเติบโตช้า นอกจากนี้ยังพบพวกไรแดงตัวเล็กๆ ดูดกินน้ำเลี้ยงที่ใต้ใบอีกด้วย

การป้องกันกำจัด โดยใช้กำมะถันผงชนิดละลายน้ำ (Dust Sulphur) ผสมกับน้ำสบู่น้ำผงซักฟอกหรือจะใช้เซฟวิน ๘๕% หรือมาลาไรออนก็ได้ฉีดพ่นให้ทั่วใบ ๒ - ๓ วันต่อครั้ง อาการที่ปรากฏจะหายไป

## ข้อควรระวัง และข้อผิดพลาดเกี่ยวกับการปลูกไม้ประดับ

การปลูกไม้ประดับให้สวยงามนั้น มีข้อควรระวังและข้อผิดพลาดที่ควรรู้ไว้ก็คือ

**การเอาน้ำมันทาใบไม้ให้ดูเป็นมัน** การทำเช่นนี้แม้ว่าช่วยเพิ่มความสวยงามให้กับใบไม้ แต่ว่าเป็นอันตรายต่อใบไม้มาก โดยเฉพาะบริเวณใต้ใบเพราะน้ำมันจะปิดรูหายใจ และระบายน้ำของใบจนหมดทำให้ต้นไม้ไม่สามารถรับอากาศและรับน้ำได้เต็มที่

**การนำกระถางมาตั้งตากแดด** โดยที่ไม่รู้ว่าไม้ชนิดนั้นๆ ไม่ชอบแสงแดดโดยตรง ไม้ประดับที่มีใบสวยงามมักไม่ชอบแสงแดดโดยตรง เช่น ไม้จำพวกบอนสี เปปเปอร์โรเมีย ไอวี พันธุ์ไม้เหล่านี้ควรมีที่บังแดด หรือไม่ก็ปลูกไว้ในที่ร่มที่มีแดดส่องถึงบ้างบางช่วง ไม่ใช่ว่ามีแต่แดดตลอดเวลาทั้งวัน

**การเอากรวดหรือก้อนหินโรยหน้าดินในกระถางจนแน่น** แม้ว่าการทำเช่นนี้จะช่วยเพิ่มความสวยงามให้กับกระถาง หรืออาจช่วยเพิ่มความชุ่มชื้นแก่ดินในกระถาง แต่ข้อเสียก็คือจะทำให้ดินอัดตัวแน่นมากขึ้น รากพืชและดินได้รับอากาศน้อยลง และการทำปฏิกิริยาทางเคมีก็น้อยลง

**การปล่อยให้ไม้ในกระถางมีรากงอกเลื้อยออกมานอกกระถางจนติดพื้นดิน** ในบางครั้งการตั้งกระถางไว้บนพื้นดิน หรือใกล้พื้นดินไม้บางชนิดจะมีรากงอกออกมาจากกระถาง และจะเกาะติดกับพื้นดิน หรืออาจจะชอนไชออกจากกระถางไปงอกรากอยู่ในอีกกระถางหนึ่งก็ได้ ถ้าตั้งกระถางชิดๆ กัน ดังนั้นถ้าหากตั้งกระถางชิดๆ กัน หรือวางไว้ ติดพื้นดิน ควรทำหลักในกระถางเพื่อให้รากเลื้อยอยู่ในขอบเขตที่ปักไว้

**การใช้ดินธรรมดาตามาปลูกไม้กระถาง** การทำเช่นนี้ไม่ถูกต้องเพราะดินที่นำมาปลูกไม้ประดับในกระถางนั้นจะต้องเป็นดินที่ค่อนข้างพิเศษ มีความอุดมสมบูรณ์ในดินสูง และการระบายน้ำของดินดีด้วย เพราะในกระถางมีที่จำกัดและมีขอบเขตในการระบายน้ำ เพราะฉะนั้นดินที่ใช้ควรเป็นดินที่เพิ่มพวกอินทรีย์วัตถุ เช่น ไข่ไก่ ผุ ทรายละเอียด เป็นต้น

**การรดน้ำในกระถางมากเกินไป** การเข้าใจผิดแบบนี้ อาจทำให้ต้นไม้เน่าตายได้ โดยเฉพาะไม้ประดับในบ้าน ซึ่งการระบายน้ำมีน้อยกว่าไม้ประดับกลางแจ้ง ถ้าให้น้ำมากจนเกินไป รากจะหายใจไม่สะดวก และต้นไม้ก็จะตายได้ในที่สุด ควรจะให้น้ำพอประมาณ เมื่อพบว่าดินในกระถางแห้งสนิท และโดยปกติแล้วต้นไม้ที่กำลังออกดอก จะต้องการน้ำมากกว่าไม้ใบที่ไม่มีดอก การให้น้ำนั้นจึงควรทำอย่างระมัดระวัง

**การให้น้ำน้อยเกินไป** เวลาที่พืชกำลังออกดอกนั้นมันจะต้องการน้ำมาก ควรเอากระถางลงแช่น้ำในอ่าง แต่ระวังอย่าให้ปากกระถางจุ่มน้ำจนน้ำไหลเข้ามาในถังและล้นออกมาได้ ควรทำเช่นนี้สัปดาห์ละ ๑ ครั้ง และอย่าให้น้ำค้างอยู่ในกระถาง และควรรดน้ำให้ไม้กระถางทุกๆ วัน เพื่อเพิ่มปริมาณน้ำให้พอเพียงกับไม้ที่กำลังออกดอก

**การปล่อยให้ค้างอยู่ที่จานรองกระถาง** บางครั้งก่อให้เกิดอันตรายต่อต้นไม้ได้ การปล่อยน้ำไว้ในจานรอง เช่นนี้ จะทำให้รากส่วนเกินกระถางแช่น้ำอยู่ตลอดเวลา และเน่าไปในที่สุด เนื่องจากหายใจไม่ออก และตายในเวลาต่อมา

**การตั้งกระถางไว้ในที่ร่มนานเกินไป** เป็นสิ่งที่ทำร้ายต้นไม้ เพราะไม้ประดับทุกชนิดนั้นอยู่ในร่มตลอดไปไม่ได้ มันจะอ่อนแอในที่สุด ควรจะนำออกไปรับแสงแดดบ้างเพื่อให้ใบได้มีการสังเคราะห์แสง ควรตั้งไว้นอกบ้านจนกลีบคืนสู่สภาพ แล้วนำมาตั้งไว้ตามเดิม หรือนำกลับเข้าร่มเช่นเคย

